

Yangi O‘zbekiston ta’lim tizimida akademik litseylarning o‘rni va ahamiyati

Azimova Sitora

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat

O‘zbek tili va adabiyoti universiteti qoshidagi

akademik litsey ingliz tili fan o‘qituvchisi

Annotatsiya: Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasida uzluksiz ta'lim quyidagi ta'lim turlarini o'z ichiga oladi:

Kalit soʻzlar: maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta, o'rta maxsus ta'limi, professional ta'lim, oliy ta'lim, oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim, kadrlar malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash, maktabdan tashqari ta'lim.

Respublikamizda 11 yillik umumiy o'rta ta'lim, akademik litsey va texnikumlar tizimini shakllanganligi, ularning kadrlar yetishtirib berishdagi o'rni beqiyos.

Respublikamiz hududida 69 ta akademik litsey mavjud. Hududlar kesimida ular quyidagicha taqsimlanadi:

Toshkent shahri

- 1 O‘zbekiston xalqaro islom akademiyasi akademik litseyi
- 2 Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti akademik litseyi
- 3 Alisher Navoiy nomidagi o‘zbek tili va adabiyoti universiteti akademik litseyi

- 4 "O'zbekiston Milliy universiteti "Aniq va tabiiy" fanlarga ixtisoslashgan S.X.Sirojiddinov nomidagi respublika akademik litseyi"
- 5 O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti akademik litseyi
- 6 Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti akademik litseyi
- 7 Toshkent moliya instituti akademik litseyi
- 8 Toshkent to'qimachilik va yengil sanoat instituti akademik litseyi
- 9 Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti akademik litseyi
- 10 Toshkent kimyo-texnologiya instituti akademik litseyi
- 11 Toshkent davlat pedagogika universiteti akademik litseyi
- 12 Toshkent shahridagi I.M. Gubkin nomidagi Rossiya davlat neft, va gaz universiteti filiali akademik litseyi
- 13 Toshkent shahridagi Turin politexnika universiteti akademik litseyi
- 14 Toshkent shahridagi Xalqaro Vestminster universiteti akademik litseyi
- 15 Toshkent davlat yuridik universiteti akademik litseyi
- 16 Toshkent axborot texnologiyalari universiteti akademik litseyi
- 17 Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti akademik litsey
- 18 Toshkent arxitektura-qurilish instituti akademik litseyi
- 19 Toshkent Davlat transport universiteti akademik litseyi
- 20 Toshkent pediatriya tibbiyot instituti akademik litseyi
- 21 Toshkent tibbiyot akademiyasi akademik litseyi
- 22 Toshkent farmatsevtika instituti akademik litseyi

23 Toshkent davlat stomatologiya instituti akademik litseyi

24 TIQXMMI "International House - Tashkent" akademik litseyi

Andijon viloyati

25 Andijon mashinasozlik instituti akademik litseyi

26 Andijon davlat universiteti akademik litseyi

27 Andijon qishloq xo‘jaligi va agrotexnologiyalar instituti qoshidagi akademik litseyi

28 Andijon davlat tibbiyot instituti akademik litseyi

Buxoro viloyati

29 Buxoro davlat universiteti akademik litseyi

30 Buxoro muhandislik texnologiya instituti akademik litseyi

31 Buxoro davlat tibbiyot instituti akademik litseyi

Sirdaryo viloyati

32 Guliston davlat universiteti akademik litseyi

33 Toshkent kimyo-texnologiya instituti Yangiyer filiali akademik litsey

Jizzax viloyati

34 Jizzax politexnika instituti akademik litseyi

35 Jizzax davlat pedagogika instituti akademik litseyi

Qoraqalpog‘iston Respublikasi

36 Qoraqalpoq davlat universiteti akademik litseyi

37 Nukus davlat pedagogika instituti akademik litseyi

38 Toshkent davlat agrar universitetining Nukus filiali akademik litseyi

39 Toshkent axborot texnologiyalari universitetining Nukus filiali akademik litseyi

Qashqadaryo viloyati

40 Qarshi davlat universiteti akademik litseyi

41 Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti akademik litseyi

42 Toshkent davlat pedagogika universitetining Shahrisabz filiali akademik litsey

43 Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti Qarshi filiali akademik litseyi

44 Toshkent axborot texnologiyalari universitetining Qarshi filiali akademik litseyi

Namangan viloyati

45 Namangan davlat universiteti akademik litseyi

46 Namangan muhandislik qurilish instituti akademik litseyi

47 Namangan muhandislik texnologiya instituti akademik litseyi

Samarqand viloyati

48 Samarqand davlat universiteti akademik litseyi

49 Samarqand davlat chet tillari instituti akademik litseyi

50 Samarqand iqtisodiyot va servis instituti akademik litseyi

51 Samarqand veterinariya meditsina instituti

52 Samarqand davlat arxitektura-qurilish instituti akademik litseyi

53 Toshkent axborot texnologiyalari universitetining Samarqand filiali akademik litseyi

54 Samarqand davlat tibbiyot instituti akademik litseyi

Surxondaryo viloyati

55 Termiz davlat universiteti akademik litseyi

56 Toshkent davlat texnika universitetining Termiz filiali akademik litseyi

57 Toshkent davlat agrar universiteti Termiz filiali akademik litseyi

Fargʻona viloyati

58 Fargʻona davlat universiteti akademik litseyi

59 Fargʻona politexnika instituti akademik litseyi

60 Qoʻqon davlat pedagogika instituti akademik litseyi

61 Toshkent axborot texnologiyalari universitetining Fargʻona filiali akademik litseyi

Xorazm viloyati

62 Urganch davlat universiteti akademik litseyi

63 Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Urganch filiali akademik litseyi

64 Toshkent tibbiyot akademiyasining Urganch filiali akademik litseyi

Navoiy viloyati

65 Navoiy davlat pedagogika instituti akademik litseyi

66 Navoiy davlat konchilik instituti akademik litseyi

Toshkent viloyati

67 Chirchiq davlat pedagogika instituti akademik litseyi

68 Toshkent davlat texnika universiteti Olmaliq filiali akademik litseyi

69 Toshkent davlat agrar universiteti akademik litseyi

Guvohi bo'lganimizdek, akademik litseylarning eng katta salmog'i Toshkent shahriga to'g'ri keladi.

Bugun Yangi O'zbekiston hayotining barcha sohalari chuqur islohotlar maydoniga aylangan. Bu jarayonda ijtimoiy sohaning asosi hisoblangan ta'lim tizimidagi o'zgarishlar haqida to'liqlanib so'zlamalikning iloji yo'q.

Ta'lim tizimidagi eng muhim yangiliklardan biri oliygohlar va ta'lim tizimining quyi bo'g'inlari o'rtasidagi uzviylikni kuchaytirish maqsadida 65 ta akademik litsey oliy o'quv yurtlari tasarrufiga o'tkazilishi, shuningdek, 187 ta texnikum ham o'z yo'nalishi bo'yicha turdosh oliygoh va tarmoq korxonalariga birlashtirilishi bo'ldi.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy Majlisga Murojaatnomalari va 2017-yil 7-fevral kuni O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "O'zbekiston Respublikasini yana-da rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni, "Yoshlarga oid Davlat dasturi", yangi tahrirdagi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 29-oktyabrdagi "Ilm-fan va ilmiy faoliyat to'g'risida"gi O'RQ-576-sonli qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-oktyabrdagi "Ilm-fanni 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-6097-son Farmonlari mamlakatimizda ta'lim va ilm-fan sohasini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etdi. Bu akademik litseylar faoliyatida ham ijobiy ko'rsatkichlarni namoyon etdi.

2022-yilning 26-sentyabr kuni Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligida Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi tomonidan aniqlangan oliy ta'lim muassasalari milliy reytingi va akademik litseylar reytingini e'lon qilishga bag'ishlangan tadbir o'tkazildi.

Unda Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida belgilangan talablar bo'yicha olib borilgan ishlar tahlil qilindi. Xususan, Ta'lim sifatini nazorat qilish inspeksiyasi

tomonidan ilk marotaba aniqlangan akademik litseylar reytingi ham e'lon qilindi. Bunda mamlakatimizdagi bitiruvchisi mavjud bo'lgan 65 ta akademik litseylar faoliyati samaradorligi tahlil qilindi.

Unga ko'ra, akademik litseylarda ta'lim sifatiga baho berish to'rtta muhim yo'nalishda 7 ta indikator asosida amalga oshirildi:

- akademik litseyga qabulda talabgorlar soni,
- bitiruvchilarning oliygohlarga kirish ko'rsatkichi, nufuzli fan olimpiadalari va musobaqalarda erishgan natijalari, bilim darajasi,
- pedagoglarning sifat darajasi va salohiyati,
- ma'naviy-ma'rifiy va o'quv-tarbiyaviy muhit.

Yakuniy natijalarga ko'ra umumiy reytingda yuqori 5 talikdan quyidagi akademik litseylar o'rin oldi:

- “International House-Tashkent”
- Toshkent xalqaro Vestminster universiteti
- Toshkent pediatriya tibbiyot instituti
- Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti litseyi
- Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti akademik litseylari

Reytingdagi keyingi 5 ta o'rinlarni esa:

- Toshkent kimyo-texnologiya instituti qoshidagi akademik litsey
- Qarshi davlat universiteti qoshidagi akademik litsey
- Toshkent davlat agrar universiteti Nukus filiali qoshidagi akademik litsey
- Toshkent davlat agrar universiteti qoshidagi akademik litsey

— Buxoro davlat tibbiyot instituti akademik litseylari egalladi.

Etirof etish joizki, Yosh matematiklar va fiziklar maktabi nomi bilan 1991-yilda ustoz To'xtamurod Murtazoyevich Jumayev tashkilotchiligida ish boshlagan bilim dargohi ta'lim-tarbiyadagi o'ziga xos uslubi bilan "Jahonga yuz tutgan maktab" bo'lib dong taratdi va 2009-yildan Buxoro davlat universiteti Qorako'l akademik litseyi maqomini olib yurtimizga tanildi. Bu maktab jamoasi bugungi kunga kelib respublikamizda "Qorako'lcha o'qitish usuli", "Qorako'l maktabi" kabi til birliklari bilan keng yoyilishi uchun beshik bo'lgan jamoa hisoblanadi. Jamoa ustoz To'xtamurod Jumayevning tadbirkorligi, rahbarlik mahorati mahsuli sifatida ulkan zafarlarni qo'lga kiritdi va ayni chog'da Ustozning shogirdi, zamon bilan hamnafas, ilg'or fikrlar egasi G'olibjon Jumaqulov rahbarligida yutuqlarni yanada ko'paytirib, mustahkamlab, obro'-e'tiborini orttirib bormoqda. Hozirgi kungacha respublikamiz fan olimpiadalarida 54 ta imtiyozli diplom qo'lga kiritildi. Jahon va xalqaro fan olimpiadalarida qatnashgan 90 nafardan ortiq o'quvchilarimiz 1 ta oltin, 15 ta kumush va 31 ta bronza-jami 47 ta medalni, ko'plab o'quvchilar diplomlarni qo'lga kiritdilar va dunyoda o'zbek farzandlarining hech kimdan kam emasligini ko'p bor tasdiqladilar.

Xulosa qilib aytganda:

- akademik litseylarda ta'lim-tarbiya jarayoni yuqori saviyada olib boriladi,
- akademik litseylar o'quvchilari jahon fan olimpiadalarida qatnashib O'zbekiston nomini dunyoga tanitib kelmoqdalar,
- akademik litseylar bitiruvchilari oliy ta'lim muassasalariga kirish ko'rsatkichi yuqori bo'lganligi ularning ta'lim tizimida nechog'lik ahamiyatli ekanligini belgilaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Yuldasheva G.D. “PANDEMIYA DAVRIDA AKADEMIK LITSEY TALABALARNI O’QITISH KOMPETENTSIYASI”. "Экономика и социум" №2(93)-1 2022.
2. Axmadaliyeva Xosiyatposhsho Abduxayotovna “AKADEMIK LITSEYLARNING ANIQ YO’NALISHIDA TA’LIM OLAYOTGAN O’QUVCHILARNING KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI KOMMUNIKATIV O’YINLAR ORQALI RIVOJLANTIRISH”. ЗАМОНАВИЙ ТАЪЛИМ / СОВРЕМЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ 2021, 12 (109).
3. <https://yuz.uz/uz/news>
4. <https://cyberleninkaru>
5. <https://lexuz/ru>
6. <https://uza.uz/uz/posts>
7. <https://uzreportnews>